

SVERIGES RUNINSKRIFTER

UTGIFNA AF

KUNGL. VITTERHETS HISTORIE OCH ANTIKVITETS AKADEMIEN

FÖRSTA BANDET

ÖLANDS RUNINSKRIFTER

GRANSKADE OCH TOLKADE

AF

SVEN SÖDERBERG och ERIK BRATE

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

1900—1906

[111410]

51. Köping.

Pl. XXX. Fig. 51.

Litteratur: S. Söderberg, *Runologiska och arkeologiska undersökningar på Öland I*, s. 25.

Ett fragment af en runsten anträffades af Söderberg 1884 på Köpings kyrkogård, nedsjunket i jorden, så att endast öfverkanten stack upp i jordytan. Runstensstycket, som är kalksten, förvaras inuti Köpings kyrka i nordvästra hörnet.

Det har varit en mindre sten, afsmalnande uppåt, ämnet röd kalksten. Höjden är 95 cm., däraf ofvan jord omkring 60 cm. Bredden nedtill tangerande nedersta slingan är 86 cm. Tjockleken 10 cm. Ytan är full af ojämnheter, som åtminstone delvis funnos, förrän ristningen utfördes.

Af inskriften återstår blott början af vänstra slingan och slutet af den högra. Strecken äro i allmänhet mycket breda och djupa, äro uppenbarligen dessutom nötta genom tramp.

Vänstra slingans första ord äro 1—7 **liti · kup** ; med vänstra kännestrecket i t något otydligt och skiljetecknen svåra att skilja från icke huggna fördjupningar. I full öfverensstämmelse med L. 1102 kan det följande 8—10 **𐌺𐌿𐌺** fullständigas till **sau**[l].

På högra sidan finnes ungefär midtför **a** i **sau**[l] spår af en runstaf 11 invid nedre slinglinien, längs hvilken därefter ytan är afslagen på en längd af 13 cm. Nästa runa 12 är ett säkert **r** af grofva streck, följdt af 13—16 **atis**; Söderbergs anteckningar utlämna det skiljetecken framför **s**, som han antager ATS. 9:2 s. 25, och mig syntes det ock visst, att skiljetecknet är en naturlig fördjupning. Ordet **[ba]ratis** 'paradis' har uppenbarligen varit ristadt, och 11 är kanske foten af **b**. Jfr L. 415, undersökt af Brate 1903, **kup · ilbi · ons · at uk · silu** (möjligen **salu**) · **uk · kusþ mupír · li anum lus · uk baratis** och L. 688 enligt B. 615 och D. I 76 **[kr]istr + liti kumo + otn tumi + i lus uk baratisi +**

Samma uttryck förekomma på runstenen vid Lundhög på Bornholm (Wimmer, *De danske Runemindesmærker* 3, s. 277): **kistr : hialbi : siolu : aupbiarnar : i lus : auk : bratis** i ena slingan och i den andra: **kistr : hialbi : siolu : (aup)biarnar : auk : ku[niltar] : auk : santa : mikel : i lius : auk : baratis**. Af denna sista ristning **lius** framgår säkert, att ordet 'ljus' afses äfven med ristningen **lus** i de öfriga fallen.

Båda de bibehållna styckenas inskrift innehåller vändningar, hvarmed inskrifter eljest avslutas. Sannolikt har sålunda hela inskriften på denna sida af runstenen utgjort en dylik afslutning till en inskrift, som funnits på stenens andra sida eller på en annan sten.

Inskriften är alltså följande:

Vänstra slingan: **𐌺𐌿𐌺 · 𐌺𐌿𐌺 · 𐌺𐌿𐌺** — Högra slingan: — : - **𐌺𐌿𐌺𐌿**

Translitteration: **liti · kup · sau** — — **[b]-ratis**

Fonetisk transskription: *Létti Gud sául — paradis! Létti* är 3 sg. pres. konj. af *létta* 'lätta, lisa'.

Öfversättning: Må Gud lisa hans själ (och förlåna honom ljus och) paradis!

KÖPING.

51.

